

Meditování o Bohu je možnou - ne jedinou cestou ke svobodě a smyslu našeho pobytu, jež však stejně všechny cesty u něj dříve či později končí

Dialog byl nahrán v úterý 10. března 2017 dopoledne na poděbradském proboštském úřadu, Palackého 72/23, Poděbrady.

Teze:

„Jak je to možné, že Bůh mlčí? Jak to, že Bůh neslyší naše volání, byť jej zveme do našeho života? Jsou chvíle, kdy jej cítíme blíže, ale také, kdy náš vztah potřebuje růst a kdy se zdá, že jsme mu vzdáleni. Ale přesto nás v tu chvíli nese.“ - **oddanost víře**

„Co mi, Bože, dáš? K čemu tě mám? Láska nemusí být hned opětována, projevuje se ochotou dát někomu něco nezištně.“ - **nezištné dávání**

„Bůh kráčí s člověkem ruku v ruce a jsou vidět v písku dvě stopy. Ale v době utrpení najednou zůstanou stopy pouze jedny.“ - **vytracení Boha z naší přítomnosti**

„Znovu a znovu nám Bůh odpouští a stále s námi počítá.“ - **projev náklonnosti Boha**

„Dává nám vnitřní pokoj, když se octneme v těžkých situacích.“ - **projev pokoje**

Dialog s Vojtěchem Novotným:

MS: Máme počátek března 2017 a naše setkání nad tématem Boha bych si dovolil otevřít otázkou, jak často se tážeme Boha: kde je? Skromná vědomost z katecheze říká: Bůh je vševědoucí, všemohoucí, všudypřítomný.

VN: Dobrý den, jsem rád, že se znovu můžeme setkat nad tématem Pána Boha. My křesťané věříme, že Bůh stvořil tento svět a není pouze „hodinář“, který jej na počátku nastavil, ale že se o nás stará. Míváme problém, že se kolem nás děje tolik zla. Jak je to možné, že Bůh mlčí? Jak to, že Bůh neslyší naše volání, byť jej zveme do našeho života? Jsou chvíle, kdy jej cítíme blíže, ale také, kdy náš vztah potřebuje růst a kdy se zdá, že jsme mu vzdáleni. Ale přesto nás v tu chvíli nese.

MS: To znamená, že s klidem můžeme říci: Bůh je vždy s námi. Problém je, že my si tuto skutečnost neuvědomujeme, případně náš život nejde linkami, jak jsme si mysleli.

VN: Možná jsme zvyklí na logiku: co z toho budeme mít? Když nyní něco udělám, co mi za to dáš? Totéž čekáme i od Pána Boha. Co mi, Bože, dáš? K čemu tě mám? Láska nemusí být hned opětována, projevuje se ochotou dát někomu něco nezištně. Bůh nám dává spoustu darů, také my bychom neměli jen slepě vyžadovat vyslyšení našich proseb. Někdy se ukáže, jak jsme se v našich představách mýlili.

MS: Ano, malé dítě usiluje o „hned“, možná včera „pozdě“. Užil jste spojení: „K čemu tě, Bože, mám?“ Asi bychom se správně měli zeptat, k čemu Ty nás, Bože, máš? Jaké jsou Tvoje záměry? Ale bohužel: my lidé Tě neslyšíme.

VN: Boha nemůžeme nijak obohatit. Nemůžeme mu dát, co by předtím neměl. Ale vidíme, jak nás má přesto rád. V Bibli čteme, jak Bůh vedl svůj národ z otroctví do svobodné zaslíbené země. Čtyřicet let putovali na poušti a zažívali, jak se o ně Bůh stará. Ale také reptali, že jim bylo lépe v egyptském područí. Bůh posílal lidu proroky a dával jim příležitost se k němu obracet. Jeho láska byla tak velká, že jim poslal svého Syna, aby se stal člověkem, žil náš lidský život. A aby jeho mise vyvrcholila na kříži smrtí a vzkříšením ... I v našem životě platí: Bůh nás nesmírně obdarovává. To, že nejsme tak

dokonalí jako on, neznamená, že by si nás nevšímal a že bychom jej nezajímali. Opak je pravdou! On nás miluje.

MS: *Každého má k jiné činnosti. Činnost, která je jednotlivá a malá, i ta vytváří dílo k oslavě, ale někdy i k potupě Boha. Jste přesvědčen, že se lidé spíš tážou, k čemu tě, Bože, mám, než k čemu nás, Bože, máš? První otázka: K čemu tě, Bože, mám, vyjadřuje dominanci člověka. Ve vychýlené interpretaci je Bůh náš sluha, který má konat.*

VN: Člověk má zájem vidět smysl toho, co dělá. Často chce, aby měl něco ze vztahů, které navazuje. Platí to i v nejkrásnějším vztahu mezi lidmi, v manželství. Také ono se musí „očistovat“, aby vydrželo nejen ve vztahu „zamilovanosti“, kdy je mi s tebou dobře. Po letech, kdy přijde nemoc, nebo jiné problémy, je třeba, aby se prohlubovala nezištná láska, s kterou jsou manželé ochotni nést vše dobré i zlé ... Tak i vztah každého člověka k Bohu musí „růst“. Při první setkání s Bohem může člověk pocítit, jak je krásné být s Ním. Ale tento vztah musí růst a musí proniknout i do chvil náročnějších, ...

... Žít s Bohem v překážkách ...

MS: *... poněvadž člověk přichází do stavu pádu, avšak nemyslím pádu jako hříchu, ale pádu opuštěnosti, smrti. Nádhernou ukázkou byl Viktor Frankl, jenž prošel utrpením koncentračních táborů a jako jeden z rodiny přežil.*

VN: V těchto dnech běží v kině film Mlčení. Japonští křesťanští misionáři se musí vypořádávat s božím mlčením. Přicházejí plni síly hlásat Ježíše lidem, kteří jsou krutě pronásledováni. Boží mlčení na ně těžce dopadá, a tak přichází zápasy.

MS: *Domníváte se, že se lidé také tážou: k čemu tě, Bože, mám? Proč jsem šel s Tebou do vztahu, když nyní zažívám to, co zažívám?*

VN: Misionáři do Japonska přicházejí s velkým odhodláním nést vše, co Bůh bude chtít. Ale tíže úkolu je nezměrná. Pochybují: Co mám dělat? Co ode mne, Bože, žádáš? Jde o otázku, která proniká do hloubky našeho života.

MS: *Zde je nutné se zeptat: není náhodou boží mlčení cestou k tomu, aby sám člověk našel odpověď? Tuto otázku pokládám proto, že dobrý psychoterapeut neříká, co ten druhý má konat, dělá ovšem vše pro to, aby se sám člověk vydal na cestu nápravy. Víme, že někdy je cesta tohoto dilematu ukončena ne příliš pozitivně pro toho, kdo se tak intenzivně tázal.*

VN: Vypravuje se příběh, který přibližuje Boží blízkost. Bůh kráčí s člověkem ruku v ruce a jsou vidět v písku dvě stopy. Ale v době utrpení najednou zůstanou stopy pouze jedny. Člověk se táže: Bože, kde jsi byl, když se mi tak těžce vedlo? On odpovídá: To byly moje stopy. To jsem tě nesl ve svém náručí. Je to jedna z jistot, o kterých můžeme být přesvědčeni: Bůh je nám vždy blízko. Vždy je s námi, i když to někdy cítíme více, a někdy méně. Bůh nás stále zve k návratu. Dovolím se vrátit k filmu Mlčení. Vyskytuje se v něm postava Kyčižira. Ten Boha znovu a znovu zapře. A vždy je mu to líto a chce se vrátit. A Bůh mu vždycky odpustí. Je krásné mít takovou jistotu, že Bůh je nám na blízku a připraven nám odpustit.

MS: *Je to boží milosrdenství! Někdy jej člověk zapře ve svém jednání a odklání se od něj.*

VN: Vidíme to i na velkých postavách v Bibli. Apoštol Petr zapřel Ježíše, největší z králů David se dopustil vraždy. Bible nám neukazuje pouze ideální svět. Jak Bůh jedná? Znovu a znovu nám odpouští a stále s námi počítá.

MS: *Lze se domnívat, že Bůh je v lidském životě přítomen právě kvůli úkolům. Vezměte si provazochodce. On pro svou stabilitu nosí velkou tyč.*

VN: *Nám pak Bůh dává stabilitu, kterou svět nemůže vzít. Dává nám vnitřní pokoj, když se octneme v těžkých situacích. Nebo si vezměte lidi za minulého režimu nespravedlivě zavřené ve vězení. Prožívali nelehký zápas. Jak moc pro ně znamenalo, že mohou věřit? Že mohou tajně slavit mši svatou či zpověď? Navenek můžeme být svázáni různými záležitostmi, ale můžeme si zachovat vnitřní radost.*

... Tázání se: kde jsi, Bože ...

MS: *Rád bych se zeptal, jak často se - dle vás - lidé tážou: kde jsi? Jistě máte empirickou evidenci. Tážu se proto, že pokud se probudí věřící člověk, poděkuje za to, že se probudil a obnovuje tím vztah s Bohem.*

VN: *Nevím, jak často si lidé tuto otázku pokládají. Ale Bůh k nám může mluvit různými způsoby. Třeba jsme udělali dobrou věc - a cítili, že nás k tomu někdo táhl. Nebo naopak cítíme, že se nám něco nepovedlo. Ve svědomí se ozývá Boží hlas v reakci na to, co jsme udělali špatně. Bůh nám může také poslat do cesty dobré lidi, kteří nám ukazují cestu a nasměrují nás. Bůh k nám může promlouvat zvláště v Bibli. Může nás inspirovat životem světců - lidí, kteří svou víru brali vážně. Zkrátka je mnoho způsobů, jak se s Bohem setkávat.*

MS: *Kolikrát se snažíte myslet na Boha během dne? Modlit se člověk má neustále. S jakou intenzitou jste se setkal u jiných v rámci své pastorace?*

VN: *Pán Ježíš nám říká: „Neustále se modlete!“ To však neznamená, že by člověk měl 24 hodin denně klečat na kolenou. Vše, co děláme, můžeme začít myšlenkou na Pána Boha: Nyní se, Pane Bože, budu učit, nyní jdu na návštěvu, tak buď prosím se mnou. Od dávných dob se církev snaží celý den posvětit, aby byl od rána až do večera prodchnut modlitbou. A proto jáhnové slibují v den svého svěcení, že se budou modlit tuto modlitbu tzv. breviáře, a to i za lidi, kteří jsou jim svěřeni.*

MS: *Pěkná práce! Myslíte si, aby slovo Bůh bylo integrální s během dne? Již to nejsem já, ale je tam spojitost s Kristem. Člověk koná ve jménu Nejvyššího.*

VN: *Postupně každý z nás roste. Učíme se první kroky, první slova. Pak chodíme do školy, na univerzitu a celý život se učíme. Podobně je to i ve vztahu k Bohu. Byli jsme pokřtěni, zrodili jsme se pro duchovní život, snažíme se jej žít a dojít k ideálu, aby Boží život byl znát v celém našem životě, v každém našem okamžiku, byť každý z nás pociťuje lidskou slabost a ne vždy se nám to podaří, protože každý z nás chybuje a někdy Boží obraz zakrývá.*

MS: *Vy jste se setkal s lidmi, kteří Boha přijali a snaží se s ním žít integrální život. Připomeňme si: jednání křesťana by mělo být viditelné.*

VN: *Asi by bylo chybné říci, že křesťané jsou lepší než ostatní, že nemají problémy s hříchem atd. Veliké kopance dokázali udělat i lidé, od kterých bychom to nečekali. Neběžíme závod do nebe, ve kterém bychom museli uběhnout 1000 kilometrů, abychom se do nebe dostali. Pro někoho je dráha delší a dostal k tomu větší dary, pro někoho stačí uběhnout jen kousek. Na různé lidi jsou kladeny různě nároky.*

... Konverzace o Bohu v kontextech ...

MS: *Pochopitelně - z toho vychází i různost života. Je vhodné se zeptat, jestli lidé - ať věřící v Boha, nebo ne, tematizují v konverzaci. Hovořit o Bohu a tázat se na přítomnosti v životě, je dnes čímisi*

privátním, intimním, nebo veřejným?

VN: Vztah s Bohem je naší intimní záležitostí. Je to téma, na které nepříjde v hovorech s ostatními řeč hned na prvním místě. Když se přátelství prohlubuje a cítíme, že druhý nám naslouchá a přijímá nás, i když máme jiný názor, v tu chvíli se pak může objevit otázka Boha. Na vše je třeba čas. Vzpomínám si na své spolužáky na střední škole, jak toto téma občas otevřeli.

MS: *Nejsou lidé jako vy náhodou vysmíváni? Vy přemýšlíte o něčem, co je abstraktní a co přesahuje náš všední život.*

VN: Pro děti nebo mladé v kolektivu může být těžké se „přiznat“, že jsou věřící. Myslím si, že většinová společnost je do značné míry indiferentní k názorům druhých. Nastupuje logika: ty si věříš ve svého Boha, a já v něco jiného.

MS: *Znakem života je hledání a víra je odpovědí na hledání člověka. Kde jsou důrazy? Pokud se člověk táže, dostává dříve či později přirozenou odpověď na konání, protože Bůh není pasivní, ale konající. Nebo se mýlím? Křesťan není tím, kdo sedí s žejdlíkem piva a „dává rozumy“.*

VN: Pro ty, kteří Boha neznají, je důležité svědectví pokřtěných. Když vidí, že v práci se věřící kolega snaží být poctivý a s radostí nese vše, pak to je velké svědectví. Je to svědectví o Bohu.

MS: *Zkrátka - kdo se táže, nachází odpověď. To platí i v jiných oblastech lidského konání.*